

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΠΟΔΟΜΩΝ & ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΥΠΟΔΟΜΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Υ.ΛΙ.Κ.Υ
(Γ.Δ. ΥΔΡΑΥΛΙΚΩΝ, ΛΙΜΕΝΙΚΩΝ & ΚΤΗΡΙΑΚΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ)

Δ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
Α ΑΝΤΙΠΛΗΜΜΥΡΙΚΩΝ &
Ε ΓΓΕΙΟΒΕΛΤΙΩΤΙΚΩΝ
Ε ΡΓΩΝ (Δ19)

ΤΜΗΜΑ : Κατασκευών (β)
Ταχ. Δ/ση : Φαναριωτών 9
Ταχ. Κώδικας : 11471, ΑΘΗΝΑ
Πληροφορίες : Μ. Καπετανάκης
Τηλέφωνο : 210 6445018
E-mail : daee@ggde.gr

Αθήνα, 21 Φεβρουαρίου 2022
Αρ. Πρωτ. 51411 /Φ.ΒΟΥΛΗ

ΠΡΟΣ
Τον Γενικό Διευθυντή Υδραυλικών
Λιμενικών & Κτηριακών Υποδομών,
κ. Αντ. Κοτσώνη
E-mail: gdyliky-gram@ggde.gr

ΘΕΜΑ : Απάντηση στη με αριθμό 3071/9-2-2022 Ερώτηση προς τον κ. Υπουργό
Υποδομών και Μεταφορών.

ΣΧΕΤ : Το με αρ. πρωτ. 38107/10-02-2022 έγγραφο του Τμήματος Κοινοβουλευτικού
Ελέγχου (Γ.Δ.Υ.ΛΙ.Κ.Υ/38699/10-02-2022)

Σε απάντηση στη με αριθμό 3071/9-2-2022 Ερώτηση, η οποία κατατέθηκε στην Βουλή των Ελλήνων από την Βουλευτή της κοινοβουλευτικής ομάδας «ΜέΡΑ25» κ. Αγγελική Αδαμοπούλου, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

1. Το ρέμα Ερασίνου αποτελεί τον αποδέκτη των «Κεντρικών Μεσογείων» και οριοθετείται από τον υδροκρίτη του ρέματος Ραφήνας (βόρεια), του ρέματος Αγίου Γεωργίου (νότια) και του Υμηττού (δυτικά). Η συνολική λεκάνη απορροής του ρ. Ερασίνου, ανέρχεται σε 204 τετρ. χλμ. Στον Ερασίνο συμβάλλουν τα ρέματα (από ανάντη προς κατόντη) Μαρκόπουλου (σε αυτό συμβάλλει το ρ. Αγ. Κωνσταντίνου), Αγ. Γεωργίου και κοιλάδας των βασιλέων. Το ρέμα Ερασίνου έχει γενική κατεύθυνση από δυτικά προς ανατολικά.
2. Ο Ερασίνο αποτελεί τον αποδέκτη όλων των ομβρίων υδάτων των κατασκευασμένων έργων της περιοχής, όπως: το Διεθνές Αεροδρόμιο Αθηνών (Α/Δ Σπάτων), η Αττική Οδός, η Λεωφόρος Βάρης - Κορωπίου, το Ολυμπιακό Ιππικό Κέντρο. Η κατασκευή αυτών των έργων, σε συνδυασμό με τις ραγδαίες μεταβολές στις χρήσεις γης, μετέβαλε ουσιαστικά τις παραμέτρους απορροής στο ρ. Ερασίνο και το ρ. Αγ. Γεωργίου (συμβάλλον ρέμα στο ρ. Ερασίνο) και κατέστησε αναγκαία την παρέμβαση στην ούτως ή άλλως ανεπαρκή φυσική κοίτη.
3. Ο σχεδιασμός των έργων του Ερασίνου ξεκίνησε το 2000 περίπου, στα πλαίσια των έργων της Αττικής Οδού. Μέχρι σήμερα, έχουν εκπονηθεί και εγκριθεί οι κάτωθι μελέτες:
 - Οριστική Γεωτεχνική μελέτη Α' φάσης (2000)

- Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων για το έργο «Διευθέτηση τμήματος 2.385 μέτρων του Ερασίνου ποταμού στα πλαίσια των έργων της Αττικής οδού, Νομού Αττικής» (2000) – Α.Π. ΕΥΠΕ/110330/03-10-2000
 - Οριστική Υδραυλική Μελέτη Φράγματος Ανάσχεσης Ερασίνου Ποταμού (στο πλαίσιο των έργων της Ελεύθερης Λεωφόρου Ελευσίνας - Σταυρού – Α/ Δ Σπάτων & Δυτική Περιφερειακή Λ. Υμηττού (Αττική Οδός) (2002)
 - Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων του έργου «Διευθέτηση ρέματος Ερασίνου στο τμήμα της κοίτης του (μήκους 5,5χλμ. περίπου) από την εκβολή του στον κόλπο της Βραυρώνας μέχρι κατάντη των έργων της Αττικής Οδού νότια του Αεροδρομίου Ελ. Βενιζέλος» (2006) – Α.Π. ΕΥΠΕ /103170/13-04-2006
 - Οριστική μελέτη διευθέτησης ρ. Ερασίνου (ανάντη και κατάντη τμήμα) (2009) - Δ10 / 20354 π.ε. / 23 – 03 - 2009
 - Οριστική Γεωτεχνική μελέτη Β' φάσης (2011)
 - Φάκελος Ανανέωσης ΑΕΠΟ του έργου ««Διευθέτηση τμήματος 2.385 μέτρων του Ερασίνου ποταμού στα πλαίσια των έργων της Αττικής οδού» Νομού Αττικής» (2011) – Α.Π. ΕΥΠΕ/200590/23-6-11
 - Οριστικές Υδραυλικές μελέτες (Οριστική Μελέτη Φράγματος Ανάσχεσης ρ. Ερασίνου, Οριστική μελέτη διευθέτησης ρ. Ερασίνου (ανάντη και κατάντη τμήμα), - Επικαιροποίηση (2017)
 - Τεύχη Δημοπρατήσης του Έργου (2018) - ΔΑΕΕ/οικ.2650/29-10-2018
 - Μελέτη Σκοπιμότητας και Ανάλυση Κόστους & Μελέτη Φορέα Διαχείρισης (2018)
 - Φάκελος Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ - Ανανέωσης Τροποποίησης ΑΕΠΟ του έργου «Διευθέτηση ρέματος Ερασίνου στο τμήμα της κοίτης του (μήκους 5,5χλμ. περίπου) από την εκβολή του στον κόλπο της Βραυρώνας μέχρι κατάντη των έργων της Αττικής Οδού νότια του Αεροδρομίου Ελ. Βενιζέλος» (2017) – Α.Π. ΔΙΠΑ/11150/03-03-2017. Στο παράρτημα της ΜΠΕ περιλαμβάνεται Ειδική Οικολογική Αξιολόγηση, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 4014/2011, καθώς τμήματα του έργου βρίσκονται εντός της περιοχής του εθνικού Καταλόγου Natura 2000 «Βραυρώνα», με κωδικό GR3000004.
4. Το έργο δημοπρατήθηκε τον Δεκέμβριο του 2018 και η σχετική σύμβαση υπογράφηκε τον Οκτώβριο του 2020, με συμβατικό ποσό 19.476.273,24 € (με Φ.Π.Α.) και προθεσμία περαίωσης 30 μήνες από την υπογραφή της σύμβασης. Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη» του ΕΣΠΑ 2014-2020, και από δάνεια της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων και της Τράπεζας του Συμβουλίου της Ευρώπης.
5. Όλα τα προς υλοποίηση έργα είναι περιβαλλοντικά αδειοδοτημένα, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις και το εκάστοτε ισχύον Νομοθετικό Πλαίσιο περί Περιβαλλοντικής Αδειοδότησεως έργων και δραστηριοτήτων (Ν. 1650/86, Ν. 4014/2011, 4685/2020 κλπ). Προβλέπονται αυστηροί περιβαλλοντικοί όροι κατασκευής και λειτουργίας των έργων, που εγκρίθηκαν με τις ακόλουθες αποφάσεις του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας:
- Απόφαση Προέγκρισης Χωροθέτησης έργων διευθέτησης ρ. Ερασίνου (Α.Π.οικ.81926/12-3-2002 ΕΥΠΕ/ΥΠΕΧΩΔΕ).

- Κ.Υ.Α. Α.Π οικ. 109488/12-10-2001 με τίτλο: "Έγκριση Περιβαλλοντικών Όρων για το έργο «Διευθέτηση τμήματος 2.385 μέτρων του Ερασίνου ποταμού στα πλαίσια των έργων της Αττικής οδού, Νομού Αττικής»". Οι υπόψη περιβαλλοντικοί όροι περιλαμβάνουν και το πρόφραγμα και το φράγμα ανάσχεσης πλημμυρών. Με την υπ. αρ. πρωτ. οικ.205487/25- 11-2011 Απόφαση της ΕΥΠΕ (ΑΔΑ:45620-Σ0Β) ανανεώθηκε η χρονική διάρκεια ισχύος της ΑΕΠΟ έως 30-11-2021. Σύμφωνα με το άρθρο 1 παρ. 2 του Ν. 4685/2020 «Εκσυγχρονισμός περιβαλλοντικής νομοθεσίας, ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία των Οδηγιών 2018/844 και 2019/692 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και λοιπές διατάξεις», η διάρκεια της ανωτέρω απόφασης ΕΥΠΕ παρατάθηκε έως τις **30-11-2026**.
 - ΚΥΑ Α.Π. 129583 / 01-06-2007 με τίτλο: "Έγκριση Περιβαλλοντικών Όρων για το έργο «Διευθέτηση ρέματος Ερασίνου στο τμήμα της κοίτης του (μήκους 5,5χλμ. περίπου) από την εκβολή του στον κόλπο της Βραυρώνας μέχρι κατάντη των έργων της Αττικής Οδού νότια του Αεροδρομίου Ελ. Βενιζέλος, της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Ανατολικής Αττικής, Περιφέρειας Αττικής». Η χρονική ισχύς της ανωτέρω απόφασης έγκρισης περιβαλλοντικών όρων παρατάθηκε με την υπ. αρ. πρωτ. 11150/14-09-2017 Απόφαση της ΔΙ.Π.Α. έως **14-09-2027** (ΑΔΑ: 6Ν5Ε4653Π8-6ΟΤ).
6. Με την από 26/05/2009 αίτηση της «Ελληνικής Ορνιθολογικής Εταιρίας» προς το ΣΤΕ ζητήθηκε η ακύρωση της ΚΥΑ Α.Π. 129583/ 01-06-2007 με τίτλο: "Έγκριση Περιβαλλοντικών Όρων για το έργο «Διευθέτηση τμήματος 2.385 μέτρων του Ερασίνου ποταμού στα πλαίσια των έργων της Αττικής οδού, Νομού Αττικής»". Οι λόγοι ακύρωσης αφορούσαν κυρίως τη νομιμότητα της απόφασης καθώς υποστηρίχθηκε ότι η εν λόγω ΚΥΑ έχει εκδοθεί κατά παράβαση του άρθρου 24 Συντάγματος και της συνθήκης ΡΑΜΣΑΡ (προστασία υγροτόπων) και της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ (διατήρησης οικοτόπων). Ειδικότερα υποστηρίχθηκε μεταξύ άλλων, ότι η εν λόγω ΚΥΑ επιτρέπει την κατασκευή έργων εντός Προστατευόμενης (NATURA) περιοχής.
- Η εν λόγω αίτηση απορρίφθηκε στο σύνολο της, με την απόφαση ΣΤΕ Ε' 4888/2013 με το σκεπτικό ότι (σύμφωνα με το Νόμο περί προστασίας περιβάλλοντος - Ν. 1650/86) «..Δεν αποκλείεται η εκτέλεση έργου σε Προστατευόμενη περιοχή, μη συνδεόμενου άμεσα ή μη αναγκαίου για τη διαχείριση αυτής, εφόσον στην οικία ΜΠΕ περιέχονται εκτιμήσεις ως προς τις επιπτώσεις του και προτείνονται μέτρα για την αντιμετώπιση τους κατά τρόπο αποτελεσματικό, ώστε να μην επέρχεται υποβάθμιση της περιοχής....». Σύμφωνα με την ανωτέρω απόφαση ΣΤΕ Ε' 4888/2013 « ...το επίμαχο έργο όχι μόνο δε θα προκαλέσει βλάβη στο φυσικό περιβάλλον της ευρύτερης περιοχής και υποβάθμιση του προστατευόμενου υγροτόπου, αλλά, αντιθέτως, θα έχει μόνιμες θετικές μη αναστρέψιμες συνέπειες...»
7. Με την από 13/01/2019 αίτηση του Σωματείου «ΡΟΗ» προς το ΣΤΕ ζητήθηκε η ακύρωση της περίληψης Διακήρυξης του έργου «Διευθέτηση του ρέματος Ερασίνου, Ανατολικής Αττικής» και των αποφάσεων Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων Κ.Υ.Α. Α.Π οικ. 109488/12-10-2001 και ΚΥΑ Α.Π. 129583 / 01-06-2007 βάση των οποίων αδειοδοτήθηκε και δημοπρατήθηκε το έργο, καθώς και της απόφασης Υπουργού Πε.Χω.Δε α.π. Δ10/20419/06-03-2008 οριοθέτησης ρέματος Ερασίνου. Σύμφωνα με την αίτηση ακύρωσης, επιχειρείται η διευθέτηση του ρέματος κατά τρόπο βλαπτικό προς τη φυσική κατάσταση και τη λειτουργία του, ενώ δε θεωρείται νόμιμη η οριοθέτηση του.

Η εν λόγω αίτηση επίσης απορρίφθηκε στο σύνολο της με την απόφαση ΣΤΕ Ε' 55/2020 με την παρατήρηση ότι προ της εκτέλεσης των εργασιών θα πρέπει να έχει εκδοθεί Προεδρικό Διάταγμα επικύρωσης των οριογραμμών του ρέματος Ερασίνου.

8. Στο ΦΕΚ Δ' 518/2021, δημοσιεύτηκε το Π.Δ. «Επικύρωσης καθορισμού των οριογραμμών ρεμάτων Μεσογαίας Ανατολικής Αττικής: ρέματος Ερασίνου (στο σύνολο του μήκους, ανάντη & κατόντη των έργων ανάσχεσης πλημμυρών) και των συμβαλλόντων σε αυτό ρεμάτων Κοιλάδας των Βασιλέων (κατόντη τμήμα από Χ.Θ 0+000 έως Χ.Θ 0+472,97), Μαρκόπουλου (κατόντη τμήμα από Χ.Θ 0+000 έως Χ.Θ 167,41), Αγίου Γεωργίου (από Χ.Θ 0+824- ανάντη συμβολής π. Ερασίνου- έως Χ.Θ 8+161,00-συμβολή ρεμάτων Καλυβίων και Κουβαρά) και ρέματος Μαλέξη (συμβάλλον ρέμα στο ρ. Αγίου Γεωργίου, Χ.Θ. 0+000- βόρειο όριο του Ολυμπιακού Ιππικού Κέντρου- έως Χ.Θ. 0+804,32 - συμβολή με το ρ. Αγίου Γεωργίου)».

Το εν λόγω ΠΔ εκδόθηκε έπειτα από την υπ. αριθ. 90/2021 γνωμοδότηση του ΣΤΕ, στην οποία αναγράφεται ότι το ΠΔ εκδίδεται νομίμως, σύμφωνα με τα ακόλουθα:

«Β. Η περιβαλλοντική αδειοδότηση των έργων διευθέτησης, ως προς το κρίσιμο τμήμα του Ερασίνου, το οποίο διέρχεται από περιοχή Natura και την περιοχή του αρχαιολογικού χώρου Αρτέμιδος Βραυρωνίας, έχει ελεγχθεί από το Δικαστήριο ως προς την επάρκεια και πληρότητα των σχετικών μελετών. Έχει δε κριθεί, με τις 4888/2013 και 5/2020 αποφάσεις του Δικαστηρίου, ότι οι εν λόγω μελέτες, ιδίως ως προς την επιρροή των έργων στις προστατευόμενες περιοχές, ήταν επαρκώς αιτιολογημένες. ...

Ε. Αιτιολογείται επαρκώς ο λόγος και η αιτία της οριοθέτησης και των έργων διευθέτησης: Αδυναμία της υφιστάμενης φυσικής κοίτης να παροχετεύσει με ασφάλεια πλημμύρες ακόμα και μικρής περιόδου επαναφοράς, ύπαρξη μεγάλων συγκοινωνιακών έργων στην περιοχή που επιβάλλουν παρεμβάσεις στους κατόντη φυσικούς αποδέκτες, έντονο πρόβλημα πλημμυρών, τόσο στο ανάντη όσο και στο κατόντη τμήμα του ρέματος Ερασίνου, καθώς και στην περιοχή του αρχαιολογικού χώρου Βραυρώνας, στην εκβολή του ρέματος. Η αιτιολόγηση δε αυτή ευρίσκει έρεισμα και στις διαπιστώσεις και παραδοχές του οικείου Σχεδίου Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας, σύμφωνα με το οποίο η λεκάνη απορροής του ρέματος ανήκει στη Ζώνη Δυνητικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας».

9. Το έργο εγκρίθηκε και εκτελείται υπό την επίβλεψη της αρμόδιας Εφορείας Αρχαιοτήτων Ανατολικής Αττικής, σύμφωνα με τα κάτωθι:

(α) με την υπ. αριθ. ΥΠΠΟΑ/ΓΔΑΠΚ/ΔΙΠΚΑ/ΤΠΚΑΧΜΑΕ/Φ02/373598/267584/8269 /3411/16-08-2018 Απόφαση της Υπουργού Πολιτισμού και Αθλητισμού (ΑΔΑ: ΩΝΙΙ4653Π4-Ξ6Ι) εγκρίθηκε η «Οριστική μελέτη του έργου «Διευθέτηση του ρέματος Ερασίνου» Δήμου Μαρκοπούλου Μεσογαίας, Π.Ε. Ανατολικής Αττικής», έπειτα από ομόφωνη θετική γνωμοδότηση του Κεντρικού Αρχαιολογικού Συμβουλίου (Κ.Α.Σ.), όπως διατυπώθηκε στην 29/1-8-2018 Συνεδρία του.

(β) με την υπ. αριθ. οικ. ΕΥΔ/ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ/7812/16-09-2020 (ΑΔΑ: ΨΝΥΥ46ΜΤΛΡ-13Φ) Απόφαση του Ειδικού Γραμματέα Διαχείρισης προγραμμάτων ΕΤΠΑ ΚΑΙ ΤΣ, εντάχθηκε η Πράξη «ΔΙΕΥΘΕΤΗΣΗ ΤΟΥ ΡΕΜΑΤΟΣ ΕΡΑΣΙΝΟΥ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ» με κωδικό ΟΠΣ 5031719 στον Άξονα Προτεραιότητας «ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ, ΤΗΣ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΙΝΔΥΝΩΝ (ΤΣ)» του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη». Στην εν λόγω πράξη, περιλαμβάνεται υποέργο για «Αρχαιολογικές έρευνες για τη διευθέτηση του ρέματος Ερασίνου Ανατολικής Αττικής».

(γ) Στις 14-12-2020 υπογράφηκε το σχετικό μνημόνιο συνεργασίας για «Αρχαιολογικές έρευνες για τη διευθέτηση του ρέματος Ερασίνου Ανατολικής Αττικής», μεταξύ της Δ/νσης Δ19 και της Εφορείας Αρχαιοτήτων Ανατολικής Αττικής.

(δ) με την υπ. αριθ. 732110/25-1-2021 Απόφαση της Υπουργού Πολιτισμού και Αθλητισμού (ΑΔΑ: 9Π5Σ4653Π4-ΧΣΔ) εγκρίθηκε η εκτέλεση εργασιών του υποέργου 4 «Αρχαιολογικές έρευνες για τη διευθέτηση του ρέματος Ερασίνου Ανατολικής Αττικής» του έργου «Διευθέτηση του ρέματος Ερασίνου Ανατολικής Αττικής» απολογιστικά και με αυτεπιστασία από την Εφορεία Αρχαιοτήτων Ανατολικής Αττικής.

10. Συνοψίζοντας τα ανωτέρω, σας γνωρίζουμε ότι για τη δημοπράτηση του έργου με τίτλο: «Διευθέτηση του ρέματος Ερασίνου Ανατολικής Αττικής» έχουν τηρηθεί όλα τα προβλεπόμενα στην κείμενη νομοθεσία και επιπρόσθετα όλα τα θέματα που αναφέρονται στην Ερώτηση έχουν εξεταστεί και αντιμετωπιστεί με πράξεις της Διοίκησης, οι οποίες έχουν ήδη κριθεί από το Συμβούλιο της Επικρατείας.

Η ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ

**ΓΕΩΡΓΙΑ ΚΑΣΤΡΑΝΤΑ
ΠΟΛ. ΜΗΧ. με Α' β.**

ΣΥΝΗΜΜΕΝΑ

1. Ενημερωτικό Σημείωμα του Μελετητή
2. Ενημερωτικό Σημείωμα του Συμβούλου
Διαχείρισης του έργου.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ

1. Χρονολογικό Αρχείο
2. ΤΜΗΜΑ β
3. Φ. ΒΟΥΛΗ